

دوتا ۲۱۴	عهد جدید ۵
S = معلم ۲ (تعلیم توسط معلم ۲)	معرفی کتابهای عهدجدید - متی - قسمت ۱

(S) به برنامه " دوره شاگردسازی از رادیو " خوش آمدید . با کمک این مجموعه تعلیمی فرصت خواهید داشت تا یاد بگیرید کتاب مقدس را بشناسید . در حالیکه به این برنامه گوش می کنید در يك دفترچه ، یادداشت بردارید و یا برنامه را ضبط کنید . نخست ، در مورد منشاء هر کتاب یاد خواهیم گرفت : نویسنده ، زمان و محل نگارش آن . دوم نحوه تقسیم بندی آن کتاب را یاد خواهیم گرفت . سوم . محتوای اصلی و پیغام هر کتاب را یاد خواهیم گرفت . عنوان امروز این است : معرفی متی - قسمت ۱ . امروز نحوه بوجود آمدن انجیل متی ، ویژگی های آن و اهدافش را یاد خواهیم گرفت .

نکته ۱ . نویسنده انجیل متی .

نخستین انجیل به نام متی یعنی یکی از اسامی دوازده شاگرد عیسی مسیح خوانده می شود .

اول . نویسنده یادداشتهای به زبان آرامی .

پدر کلیسا " پاپیاس " که ۷۰ - ۱۵۵ میلادی می زیست ، گفت : " متی " لوگیا " (Logia) را به لهجه عبری منظم نمود و هر کس بر حسب توانایی اش آن را ترجمه کرد . واژه " لوگیا " (Logia) به سخنان و اعمال عیسی مسیح اشاره می کند . یعنی متی " چیزهایی که توسط خداوند عیسی گفته و انجام داده شد به زبان آرامی نوشت که عیسی و شاگردانش به آن زبان صحبت می کردند و بعدها سایر مبشرین (نویسندگان انجیل) آنها را ترجمه کرده و از این سخنان و اعمالی که به زبان آرامی بودند برای نوشتن انجیل خود به زبان یونانی استفاده کردند . احتمالاً در زمان خدمت عیسی از ۲۶ - ۳۰ میلادی ، متی قبلاً یادداشتهایی از سخنان و کارهای عیسی به زبان خودش یعنی آرامی آماده کرده بود که تقریباً مشابه زبان عبری است . بعدها متی از این یادداشتهای خود و انجیل مرقس و تجربیات و تحقیقات خود برای نوشتن انجیل متی به زبان یونانی استفاده کرد . زبان یونانی زبانی فرهنگی بود در سرتاسر امپراطوری روم و بسیاری از یهودیانی که در سرتاسر این امپراطوری زندگی می کردند به این زبان صحبت می کردند .

دوم . نویسنده انجیل متی به زبان یونانی .

شواهد درونی و شاهدین خارجی سنت مسیحی بدون استثناء می گویند که متی یعنی شاگرد عیسی نویسنده اولین انجیل بود . طی قرن اول این حقیقت کاملاً شناخته شده بود اما در ۱۲۵ میلادی عنوان " طبق متی " به انجیل اضافه شد و نسل های بعدی نویسنده انجیل آن را فراموش کردند .

مرقس ۲ : ۱۴ می گوید که متی " لاوی پسر حلفی " نیز نامیده می شد . پس او یهودی بود . به متی به نام در انجیل خودش اشاره می شود . متی ۹ : ۹ - ۱۰ شرح می دهد که متی چگونه شاگرد عیسی شد . و می گوید ، " عیسی بر سر راه خود به يك باجگیر به نام متی برخورد که در محل وصول باج و خراج نشسته بود . عیسی به او فرمود : بیا و مرا پیروی کن . متی فوراً برخاست و همراه او رفت . يك روز عیسی و شاگردانش در خانه متی بر سفره غذا نشسته بودند . عده ای از باجگیران و اشخاص بدنام شهر نیز مهمان متی بودند . " بعدها در متی ۱۰ : ۳ متی به عنوان یکی از دوازده شاگرد عیسی انتخاب می شود . وقتی متی از طرف عیسی دعوت می شود تا او را پیروی کند باجگیری در شهر کفرناحوم جلیل بود پس احتمالاً او در خدمت " هرود انتیپاس " بوده و برای حاکمان رومی جلیل مالیات جمع آوری می کرد . یهودی ها از باجگیران متنفر بوده و آنها را خائن و همکاران دشمنان می دانستند و آنها را در فهرست بدترین " گناهکاران " اجتماع قرار می دادند . قلمرو رومی جلیل به عنوان " جلیل امتها " شناخته می شد چون بسیاری از امتهای یونانی زبان میان یهودیان جلیل زندگی می کردند . این حقیقت به این معنی است که باید متی علاوه بر زبان مادری خود یعنی آرامی ، به عنوان فردی یونانی زبان شناخته شده باشد . نقل قولهای متی از عهد عتیق نشان می دهد که او به بیش از يك زبان آشنایی داشت . نقل قولهای او در بعضی موارد از عهد عتیق ، بعضی مواقع از ترجمه یونانی عهد عتیق و در بعضی موارد دیگر از نوعی تفسیر می باشد که در آن قسمتهایی از هر دو زبان عبری و یونانی استفاده شده است . به علاوه وظیفه يك باجگیر این بود که از پولی که جمع آوری می کند گزارشهایی بنویسد . پس متی آن شخص منطقی بوده که از اعمال و سخنان عیسی در زمان وقوع آنها یادداشت بر می داشته است . گرچه زیاد در چهار انجیل در مورد متی نمی خوانیم اما احتمالاً مهمترین کار او بود که مادامی که عیسی هنوز بر روی زمین بود سخنان و اعمال او را به طور مداوم ثبت کند . بعدها خود او و سایر نویسندگان انجیل از این یادداشتهای برای نوشتن انجیل خود استفاده کردند . متی یهودی ای مذهبی ، متفکر و عمیق بود . او قطعاً کلام عهد عتیق را خیلی خوب می شناخت . پس وقتی روح القدس به او الهام و او را هدایت کرد او همان شخصی بود که می توانست عهد عتیق را در نور تحقیق آنها در عیسی مسیح تفسیر کند .

نخستین پدران کلیسا در تاریخ ، فراوان از انجیل متی نقل قول کرده اند . و پدران کلیسا بدون استثناء تعیین کرده اند که متی ” انجیل طبق متی “ را نوشته است .

نکته ۲ . تاریخ و محل نگارش انجیل متی .

چون متی از کلام عبری عهد عتیق استفاده کرده که روی طومارها نوشته شده و در کنیسه نگهداری می شد در نتیجه باید انجیل خود را قبل از زمانی نوشته باشد که مسیحیان ارتباط خود را با کنیسه قطع کردند . چون متی به بسیاری از وقایع و شرایط اطراف اورشلیم اشاره می کند و بعضی از آنها را (منحصرا) فقط او گزارش کرده است ، فلسطین باید منطقه ای باشد که انجیل را در آن نوشت . پس متی باید انجیل را قبل از خرابی اورشلیم در ۷۰ میلادی و احتمالا از اورشلیم نوشته باشد .

پدر کلیسا ” ایرنائوس ” می گوید ، ” متی در حالیکه پطرس و پولس در روم موعظه و کلیسا تاسیس نمودند انجیل خود را منتشر ساخت . او از واژه ” تاسیس “ و نه ” بنا “ ی کلیسا در روم استفاده می کند . اما همانطور که در فیلیپیان ۱ : ۱۲ - ۱۸ شرح داده شده ” اشاعه و گسترش “ کلیسا از طریق موعظه از زندان روم بود . در حالیکه پولس تا حدود ۶۲ میلادی در روم و پطرس احتمالا در ۶۳ میلادی در روم بود ، باید نتیجه بگیریم که انجیل متی حدود ۶۲ میلادی از اورشلیم نوشته شده باشد .

نکته ۳ . ویژگی های انجیل متی .

اول . انجیل متی ، منظم و زیباست .

یکی از ویژگی های انجیل متی این است که هر گاه متی موضوعی پیدا می کند بر آن متمرکز می شود . پس انجیل متی در بین توصیف خود از وقایع تاریخی زندگی عیسی شامل شش موعظه زیبا و مهم است . تاکید متی در انجیل خود ” تعالیم عیسی “ است در حالیکه تاکید انجیل مرقس ” اعمال عیسی “ است .

دوم . انجیل متی ، نبوتی است .

يك . انجیل متی به عقب نگاه می کند و شرح می دهد که عیسی چگونه نبوت های مسیحایی موجود در عهد عتیق را به انجام می رساند . بیش از ۴۰ بار او می گوید ” و این ... را قبلا ... نبی پیشگویی کرده بود . “ (۲ : ۱۷) برای مثال در متی ۱ : ۲۳ عیسی نبوت در مورد ” امانوئل “ را به انجام رسانید . در متی ۲ : ۶ نبوت تولد در بیت لحم رابه عنوان پیشوا و شبان اسرائیل را به تحقق می رساند و در متی ۳ : ۳ نبوت مربوط به اینکه او خداوند ، یهوه (Jahweh) است (اشعیا ۴۰ : ۳) که ذات بشری به خود گرفت و به زمین آمد و اینکه یحیی تعمید دهنده بود که راه را قبل از آمدن او مهیا نمود . نه تنها عیسی این نبوت های عهد عتیق را به انجام رساند ، بلکه طبق کتاب مقدس خود او نبی ای است که از طریق انبیاء عهد عتیق نبوت نمود . در پطرس ۱ : ۱۰ - ۱۱ می خوانیم ، ” این نجات رازی بود که حتی انبیاء نیز از آن آگاهی کامل نداشتند هر چند درباره آن در کتب خود می نوشتند اما مسایل زیادی وجود داشت که برای ایشان مبهم بود آنان قادر نبودند درک کنند که روح مسیح در وجودشان از چه سخن می گوید . زیرا روح ، به ایشان الهام می کرد که حوادثی را بنویسد که برای مسیح رخ خواهد داد و به رنج هایی که او خواهد کشید و جلالی که پس از آن خواهد یافت اشاره کنند اما ایشان نمی دانستند که این رویدادها برای چه کسی و در چه زمان رخ خواهد داد . “ همچنین مکاشفه ۱۹ : ۱۰ می گوید ، ” شهادت به عیسی روح نبوت است . “ بنابراین عیسی ، آن نبی ، در عهد عتیق است و از طریق روحش ، او بواسطه انبیای عهد عتیق نبوت می کرد .

دو . انجیل متی همچنین عیسی را به عنوان ” نبی “ عهد جدید به تصویر می کشد . در متی ۱۲ : ۴۱ او می گوید که از یونس نبی بزرگتر است و نبوت یونس نمونه ای است از عیسی که به مدت سه روز می میرد . در متی ۱۳ : ۱۳ - ۱۵ عیسی ، عین نبوتی همانند نبوت اشعیا نبی بیان می کند یعنی کسانی خواهند بود که انجیل را خواهد شنید اما چون قلبشان را سخت کرده اند نمی توانند آن را درک کرده و بپذیرند . و در متی ۱۷ : ۵ خدا خودش می گوید که عیسی مسیح همان نبی است که موسی در خروج ۱۸ : ۱۵ - ۱۹ آمدن او را نبوت کرده بود . او می گوید ” او را بشنوید “ . انجیل متی نه تنها به عقب نگاه می کند بلکه به جلو نیز می نگرند و شرح می دهد که چگونه عیسی به عنوان نبی رنج ، مرگ و قیام خود را نبوت می کند . حداقل پنج بار در انجیل متی ، عیسی رنج هایش را پیش بینی می کند . برای مثال در متی ۱۶ : ۲۱ نوشته است ، ” از آن پس عیسی آشکارا به شاگردانش می گفت که او به اورشلیم خواهد رفت و در آنجا سران یهود و علمای مذهبی او را آزار داده خواهند کشت اما می گفت که در روز سوم زنده خواهد شد “ . در متی ۲۳ : ۳۷ - ۲۵ : ۴۶ عیسی به عنوان نبی ، آشکارا وقایع آینده را با جزئیات پیش گویی می کند ، سقوط اورشلیم ، رنج کلیسا و آمدن ثانویه پر جلالش و داوری ایمانداران و بی ایمانان جهان مطابق با روش زندگیشان . او پیش گویی کرد که بی ایمانان شریر به مجازات ابدی ولی ایمانداران به حیات جاودانی خواهند رسید . (۲۵ : ۴۶) .

پس ، گر چه هر يك از چهار انجيل ، عیسی را به عنوان مسیح موعودی که منتها در انتظار آن بوده اند ، توسط پدر فرستاده شد ، توسط روح القدس مسح گردید تا نبی اعظم ما باشد ، و به عنوان کاهن اعظم همدرد و پادشاه ابدی به تصویر می کشند ، اما انجيل متی بخصوص بر ماموریت کار نبوتی او تاکید می کند .

سوم . انجيل متی ، یهودی است . متی از چند راه نشان می دهد که او يك یهودی است زمانیکه متی ، انجيل خود را به زبان یونانی نوشت زمینه یهودی او باز هم بوضوح باقی ماند .

نقل قولهای متی از عهد عتیق هم ترجمه مستقیمی از عهد عتیق عبری هستند و هم از ترجمه یونانی عهد عتیق .
متی درکی عمیق از الهیات خدایی دارد یعنی او نسبت به برنامه خدا و تحقق آن در تاریخ کاملاً ایمان دارد . بیشتر از مرقس ، لوقا و یوحنا ، متی بر تحقق نبوت ها تاکید می کند .

متی با عدد شناسی یهودیان آشنایی داشت . برای یهودیان اعداد ، سمبل های روحانی بودند . متی دوست داشت که از عدد ” هفت “ استفاده کند . در متی ۱ : ۱۷ او بیان می کند که عیسی مسیح بعنوان نقطه اوج سه تا چهارده رتبه از سلسله اجداد است یعنی شروع هفتمین هفت . در متی ۱۳ عیسی هفت مثل از ملکوت گفت . در متی ۲۳ او از هفت هشدار به فریسی ها سخن می گوید .

متی از واژه ملکوت آسمانها بیشتر استفاده می کند تا ” واژه ملکوت خدا “ (۱۲ : ۲۸ و ۲۱ : ۳۱) ، گرچه هر دو معنی مشابه ای دارند . در یونانی ، متی دقیقاً از جمع ملکوت ” آسمانها “ استفاده می کند درست مثل پیدایش ۱ : ۱ که خدا ” آسمانها “ را آفرید . متی به خدا به عنوان فرمانروای آسمانها یعنی جهان فکر می کند ، نه تنها فقط به عنوان خالق آسمانها یعنی جهان . متی همچنین به ملکوت که از آسمان بر قرار می شود فکر می کند یعنی از جانب خدا درست مانند کتاب دانیال . در دانیال ۲ : ۴۴ نبی می گوید ، ” در دوران سلطنت آن پادشاهان ، خدای آسمانها ، سلطنتی برقرار خواهد ساخت که هرگز از بین نخواهد رفت و کسی بر آن پیروز نخواهد شد بلکه همه آن سلطنتها را در هم کوبیده مغلوب خواهد ساخت و خودش تا ابد پایدار خواهد ماند . “ در دانیال ۷ : ۱۳ - ۱۴ نبی می گوید ، ” آنگاه در خواب وجودی شبیه انسان دیدم که روی ابرهای آسمان به آنجا آمد ... اقتدار و جلال و قدرت و سلطنت به او داده شده تا همه قومها از هر زبان و نژاد او را خدمت کنند . قدرت او ابدی و سلطنتش بی زوال است . “ ملکوت آسمان شامل کل جهان مخلوق شده است منجمله تمام چیزهایی که زیر سلطه سایر ملکوتهای دنیا هستند .

متی بر اهمیت شریعت تاکید می کند . در متی ۵ : ۱۷ عیسی می گوید که نیامده است تا شریعت را باطل بلکه آن را انجام دهد . در متی فصلهای ۵ - ۷ عیسی نتایج اخلاقی شریعت را تعلیم می دهد . در متی ۲۲ : ۳۶ - ۴۰ عیسی تعلیم می دهد که تمام کتابهای شریعت و انبیاء یعنی کل عهد عتیق در فرمان بزرگ محبت کردن خدا و همسایه خلاصه شده است . و در متی ۲۳ : ۲۳ عیسی اهمیت موضوعاتی را در شریعت مانند عدالت ، رحمت و وفاداری را تعلیم می دهد .
متی بر این اهمیت تاکید می کند که انجيل باید نخست بر یهودیان موعظه شود . در متی ۱۰ : ۵ - ۷ عیسی به شاگردانش فرمان می دهد که به سوی امتهای نرفته بلکه به نزد گوسفندان گمشده اسرائیل بروند و بر آنها موعظه کنند که ملکوت آسمان نزدیک است (همچنین ۱۵ : ۲۴) . متی تنها انجيلی است که اورشلیم را ” شهر مقدس “ می نامد (۴ : ۵) . و نیازی به توضیح آداب و رسوم یهودی نمی بیند چون رهبران یهودی واقعی ، سنتهای خودشان را می شناختند (۱۵ : ۲) .

چهارم . انجيل متی مربوط به کار رسالتی در سرتاسر جهان است .

گرچه انجيل متی در وهله نخست متوجه یهودیان است اما یقیناً به همه افراد دنیا مربوط می شود . از همان آغاز ، متی بوضوح نشان می دهد که چگونه مسیح عهد عتیق به کل جهان مربوط می شود و نه فقط به اسرائیل . در متی فصلهای ۱ - ۲ او اجداد دقیق عیسی را همراه با ذکر خارجی هایی مانند تامار ، راحاب و روت شرح می دهد و در هنگام شرح تولد عیسی آمدن حکیمان شرقی را برای پرستش او را ثبت می کند . در متی ۸ : ۵ - ۱۳ او غلام افسر رومی را شفا می دهد و در متی ۱۵ : ۲۱ - ۲۸ دختر زن کنعانی را . او بخصوص ایمان این دو خارجی را ستایش می کند . در متی ۸ : ۱۱ - ۱۲ و ۲۱ : ۴۳ پیشگویی می کند که ملکوت خدا از یهودیان گرفته شده و به تمام کسانی داده می شود که برای ملکوت میوه خواهند آورد . در متی ۲۲ : ۹ - ۱۰ تعلیم می دهد که انجيل مربوط به ملکوت خدا باید به هر کس که خادمانش پیدا می کنند موعظه شود . بالاخره بعد از اینکه عیسی مسیح کار کفار خود را بر روی صلیب به انجام رسانید او به شاگردانش مسئولیتی جهانی محول نمود . او به آنها فرمان داد ، ” بروید و تمام قومها را شاگرد من سازید . “ ممکن است بپرسید چطور ممکن است که يك مبشر (نویسنده انجيل) ، پیغامش در عین حال هم متوجه یهودیان و هم امتهای باشد . پاسخ در اعمال ۱۳ : ۴۶ است . پولس و برنابا با دلیری به یهودیان پاسخ می دهند ، ” لازم بود که پیغام خدا را اول به شما یهودیان برسانیم ولی حالا که شما آن را رد کردید ، آن را به غیر یهودیان اعلام خواهیم کرد چون شما نشان دادید که لایق حیات جاودانی نیستند . و این درست همان چیزی است که خداوند به ما فرمود : من تو را تعیین کردم تا برای اقوام غیر یهود نور باشی و ایشان را از هر چهار گوشه دنیا به سوی من راهنمایی کنی “ و در رومیان ۱ : ۱۶ پولس می گوید ، ” من به انجيل عیسی مسیح افتخار می کنم چون قدرت خداست برای نجات برای نجات تمام کسانی که ایمان بیاورند پیغام انجيل در ابتدا فقط به

یهودیان اعلام می شد اما اکنون همه می توانند با ایمان آوردن به آن به حضور خدا راه یابند . “ بعد از اینکه عیسی کار خود را بر روی صلیب به کمال رساند باز هم يك نژاد برگزیده هستند و آن تمام ایمانداران به مسیح است صرف نظر از نژاد یا ملیتی که ذاتا به آن متعلق باشند . تمایزی که دوران عهد عتیق معرف آن بود برداشته شد . این بوضوح در این قسمتهای کتاب مقدس تعلیم داده شده است : رومیان ۱۰ : ۱۲ و غلاطیان ۳ : ۷ - ۹ ، ۲۶ - ۲۹ و افسسیان ۲ : ۱۴ - ۱۶ ، ۱۹ و کولسیان ۳ : ۱۱ و اول پطرس ۲ : ۹ ، مکاشفه ۵ : ۹ و ۷ : ۹ و ۲۲ : ۱۷

نکته ۴ . هدف انجیل متی .

هدف انجیل متی ، بدست آوردن یهودیان برای مسیح است خواه از طریق بدست آوردن یهودیانی که هنوز تبدیل نیافته اند و یا تقویت یهودیانی که قبلا تبدیل یافته اند . از يك طرف ، متی ثابت کرد که این انتظار ملی یهودیان اشتباه است که در روزگار عیسی یعنی مسیح موعود بر تمام دشمنان زمینی غالب خواهند آمد و ملکوت زمین خود را در دنیایی که یهودیان فرمانروایان آن خواهند بود برقرار خواهد نمود و در عوض تاکید می کند که به مسیح موعود یعنی عیسی مسیح تمام قدرت روی زمین و آسمان سپرده شده و اینکه او ملکوتی سیاسی بر روی زمین تاسیس نخواهد کرد اما او ملکوتش را از همین حالا در قلوب و زندگیهای مسیحیان و بعد از آمدن ثانویه بر همه موجودات روی زمین برقرار خواهد کرد . و از طرف دیگر ، او نشان داد که چگونه عیسی مسیح نبوتهای عهد جدید را به انجام رسانید و بنابراین او مسیح موعودی است که مدتها انتظارش را کشیده اند . بر طبق هدایت و اراده خدا ، کتابهای نبوتی عهد عتیق در عهد جدید بلافاصله با انجیل متی دنبال می شوند که نشان می دهد چگونه این نبوتها در عیسی مسیح تحقق یافت .

در هماهنگی با قوانینی که در رومیان ۱ : ۱۶ تاکید شده است ، ” پیغام انجیل در ابتدا فقط به یهودیان اعلام می شد اما اکنون همه می توانند با ایمان آوردن به آن به حضور خدا راه یابند . ” و فرمانی که در اعمال ۱ : ۸ تاکید می شود ، ” تا در اورشلیم ، در سراسر یهودیه ، سامره و تا دورترین نقطه دنیا درباره من شهادت دهید ، ” انجیل متی بخصوص انجیلی است که متوجه یهودیان است بر خلاف انجیل مرقس که بخصوص برای رومیان و انجیل لوقا که به طور خاص برای یونانی ها نوشته شده اند . گرچه این سه انجیل ، عیسی مسیح را فقط به عنوان نجات دهنده گناهکاران ارائه می کنند انجیل یوحنا بر این حقیقت تاکید دارد که عیسی مسیح نجات دهنده تمام مردم از اقوام جهان است . پس این درست حقیقت است که پولس در رومیان ۱ : ۱۶ می نویسد ، ” انجیل ... قدرت خداست برای نجات تمام کسانی که ایمان بیاورند پیغام انجیل در ابتدا فقط به یهودیان اعلام می شد اما اکنون همه می توانند با ایمان آوردن به آن ، به حضور خدا راه یابند . ”

تکلیف برای هفته آینده

اول . طی هفته آینده ، مرقس فصلهای ۱ تا ۵ را بخوانید .

دوم . کتابهای دستور عمل ” بروید و کلیسای مسیح را بنا کنید ” را ملاحظه کرده و به آدرس اینترنتی www.dota.net مراجعه کنید .

سوم . هر شنبه تا چهارشنبه به برنامه ” دوره شاگردسازی از رادیو ” گوش کنید .